

Češka vlada zapretila z raztegnitvijo obsednega stanja

Voditelji nemške manjšine posnemajo taktiko avstrijskih nacijev, da zanetijo civilno vojno. Hitlerjeve napadalne čete podžigajo izgrede. Delegacija sudetskih Nemcev na poti v Prago, kjer bo zahtevala pravico samoodločevanja. Italijanski fašisti za razkosanje Češkoslovaške

Praga, 14. sept.—Uradni krogi so namizili, da bo vlada razpisala obsedno stanje na vse sudetske distrikte, da ustavi izgrede. Zdej je obsedno stanje veljavno v osmih distriktih in v šestih. Ta mesta so Falkenau, Krumlov, Kermar, Karlovi Vah, Eibogen, Eger, Neudeck, Ruzmitz in Kaaden.

Obsedno stanje je že zahtevalo 1000 žrtev. Neki sudetski vojak, ki je bil zapleten v ubitju treh čeških policajev v Hradce, je bil aretiran in poslan v smrt.

Pragas obsednega stanja je napadla nacija in izgrede so se nadaljevali. Neko poročilo pravi, da Hitlerjeve napadalne čete podžigajo izgrede. Heinrich Himmler, načelnik nemške policije, je postal 10,000 "šturmovcev" v sudetske distrikte, ki jih podžigajo upor proti češkim avtoritetam.

Reprezentant češke vlade je prišel v Prago, da bo 300,000 vojakov uporabil orožjem. To število bo zagotovljeno začasno. Splošna mobilizacija bo odredena pozneje, če se bo zahtevala situacija.

Češka vlada posnemajo avstrijske nacije. Oni hočejo najprej pogotič Češkoslovaško v civilno vojno. Kolikor je do sedaj znano, so se vsi incidenti, v katerih je bilo najmanj petdeset oseb ubitih, pripetili v sudetskih distriktih. Med ubitimi so bili pet Nemcev, sedem Češkov, identiteta ostalih pa še ni bila ugotovljena.

Berlin, 14. sept.—Napol uradno vest se glasi, da bo Konrad Henlein, vodja nacistične stranke, danes odpotoval iz Egerja v Prago kot načelnik sudetske delegacije. V Pragi bo zahteval imenu nemške manjšine pravo samoodločevanja. On bo predlagal, da morajo sudetski Nemci dobiti to pravico. Kaj Henlein odbila zahtevo, je še tajnost.

Senca bojazni pred civilno vojno v Češkoslovaški, ki lahko privede Evropo v krvavi konflikt, ni izginila. Strah prevladuje, čeprav je nemški propagandni minister izjavil, da je Hitler, ki ga je poslal Henlein v Prago, zadeva, ki se tiče sudetskih Nemcev. "Mi ne smemo Henleinove akcije za stvar, temveč le za predlog."

V tem trenutku ni ne ve, kakšno stališče je zavzel Hitler v novi krizi. Diktator se skriva v svoji vili v Berchtesgaden, Bavarska, kjer pozorno opazuje razvoj situacije.

Rim, 14. sept.—Mussolinijeva vlada je pozvala Prago, naj ustavi sudetske distrikte Nemčiji, ker je to edina pot, ki lahko odvrne vojno v Evropi. Buttin, ki ga je objavila napol uradna agentura Informazione diplomatica, pravi, da je druga alternativa "izgrede in vojna."

V sličnem tonu piše fašistično časopisje, ki je prej pozdravil Hitlerjev govor na konferenci nacistične stranke v Nurembergu kot "značilni prispevek razjasnitvi sudetskega problema."

William Phillips, ameriški poslanik v Rimu, je dobil kopijo besedila, ko se je oglasil v uradni italijanski zunanji

Tokio poslal nov protest Moskvi

Kitajci reokupirali mesto ob Rumeni reki

Tokio, 14. sept.—Japonska vlada je včeraj protestirala pri odpravniku sovjetskih poslov Konstantinu Smetaninu proti novim obmejnimi incidentom. Protest pravi, da so sovjetske čete prekoračile mejo na otoku Sahalinu z namenom, da povzročijo nov konflikt z Japonsko.

Sanghaj, 14. sept.—Japonci poročajo, da prodiranje proti Hankovu, kjer je sedež kitajske vlade, napreduje. V bitkah v zadnjih dneh, ki so se vršile v dolini ob reki Jangtse, je padlo 10,000 kitajskih in japonskih vojakov.

Osem japonskih bojnih ladij je včeraj bombardiralo kitajske obrambne pozicije pri Matovu. Odgovarjale so jim kitajske topniške baterije. Obstreljevanje je trajalo tri ure, dokler niso topovi na japonskih bojnih ladjah utihnil.

Kitajsko poročilo pravi, da so kitajske čete ponovno zasedle Wenghsien, mesto na severnem bregu Rumene reke, ki je 50 milj oddaljeno od Lojanga, važnega železniškega križišča. Vest dostavlja, da je bilo 400 Japoncev ubitih v bitki s Kitajci. Kitajci so ujeli nekaj japonskih vojakov in zasekli japonsko skladišče municije ter štiri topove.

Hongkong, 14. sept.—Kitajska delegacija se je v tukajšnjem pristanišču ukrcala na parnik, ki je odrinil proti San Franciscu. Iz tega mesta bo odšla v Washington, kjer bo skušala dobiti posojilo. Načelnik delegacije je K. P. Cen, direktor kitajske centralne banke in finančni veščak.

Revežem bi radi odvzeli volilno pravico

Jersey City.—Članice organizacije Ženske revolte, ki je bila ustanovljena preteklo leto z namenom pobiranja "newdeal-skih" reform, zahtevajo odvzete volilne pravice ljudem, ki so odvisni od reliefa, in delavcem, ki so uposleni pri gradnji reliefnih projektov. Voditeljice te organizacije insistirajo, da so vsi ti v smislu državne ustave beriči in kot taki ne bi smeli imeti volilne pravice. Organizacija je naznanila, da bo raztegnila kampanjo na druge države, ki imajo slične provizije v svojih ustavah.

Arabci vidijo v Hitlerju zaščitnika

Jeruzalem, 14. sept.—Arabci vidijo v Hitlerju, ki je v svojem govoru v Nurembergu omenil Palestino, svojega zaščitnika. "Zdej vemo, da imamo prijatelje v Evropi," pravijo Arabci. "Naši končni uspehi kot naroda so v Hitlerjevih in Mussolinijevih rokah, ne pa v rokah Anglije in Francije."

ministra grofa Ciana. Phillips se je poslovil od ministra pred povratkom v Ameriko. Poslanik se bo ukrcal jutri na ladjo, ki ga odpelje domov.

Nepokoj se širi v nacijski Nemčiji

Odpor proti Hitlerjevi strahovladi

Copenhagen, Danska, 14. sept.—S porastjo vojne nevarnosti se je pričel širiti tudi nepokoj med nemškimi prebivalci. Vprašanje je le, kako dolgo bo nemški narod toleriral Hitlerjev terorizem. Od l. 1933, ko so prišli nacisti na vladno krmilo, se je nepokoj med maso čutil, toda zdaj je dosegel vse sloje. Štirje glavni faktorji so odgovorni za nepokoj:

Dekret, ki dovoljuje vladi konspiracijo vseh državljanov za prišlo delo. Pol milijona delavcev je bilo že mobiliziranih za ta dela.

Tajne aretacije več tisoč oseb iz vseh slojev.

Strahovito mučenje jetnikov v koncentracijskih taboriščih — "Arijevc" in Židov.

Bojazen pred vojno, ki se je povečala po mobilizaciji rezervistov in delavcev.

Hitlerjevi propagandisti bodo lahko razvili vojno razpoložljivost proti Češkoslovaški valed tega, ker mnogi Nemci mislijo, da je celo vojna boljša nego mora, ki jih zdaj tlačja, da stalno tretetajo v bojazni, kaj vse lahko pride. Razume se, da bo bojazen prešla, če bo Hitler uspel in podjarmil sudetske distrikte v Češkoslovaški. Zadnje upanje delavcev in delodajalcev, da jih bo Hitler rešil pred boljše vladno, je izginilo, ko je diktator mobiliziral ogromno delavsko armado za gradnjo cest in trdnjav ob zapadni in vzhodni meji Nemčije. Ti delavci morajo delat dvanaest do štirinajst ur na dan in tudi ob nedeljah. Avtoritete jim ne dovoljuje počitka, ker bi se jim pričelo tožiti po družinah, od katerih so bili odtrgani, če bi imeli preveč prostega časa. Izbrali bi si lahko tudi ljubice, kar bi ustvarilo nove komplikacije, ko bi žene delavcev to izvedele.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

Nekateri delavci v taboriščih so poskusili z revoltami, ki pa so bile takoj potlačene po močnih roki tajne nacistične policije. Delavci so bili aretirani in "stavke" ustavljene. Delavci, ki so videli v Hitlerju svojega zaščitnika, so zdaj razočarani.

PARIZ SVETUJE PRAGI RAZPIS PLEBISCITA

Vodja francoskih fašistov posvaril Hitlerja

FORMIRANJE KOALICIJSKE VLADE?

Pariz, 14. sept.—Ministrski predsednik Edouard Daladier meni, da se je napetost v Evropi nekoliko polegla. Predno se je podal k počitku je imel razgovor z reporterji. "Mi moramo ostati hladnokrvni," je rekel premier. "Izgleda, da se je situacija izboljšala in upam, da moj apel ne bo naletel na gluha ušesa."

Znamenja so, da bo francoska vlada zaeno z Anglijo pritiskala na Češkoslovaško, naj razpiše plebiscit v sudetskih krajih in možnost je, da se bo Praga uklonila pritisku. List Le Matin je v uvodniku sugeriral vladi, naj prisili češko vladno v razpis plebiscita. "Francija ne sme nasprotovati plebiscitu," če hoče ohraniti mir," je rečeno v uvodniku.

To ne pomeni, da namerava Francija pustiti Češkoslovaško na cedilo. Naaprotno je resnica, kar potrjuje akcija ministrskega sveta, ki je na svoji večerajnji seji ratificiral militarnostne ukrepe. Ti med drugim vključujejo začasnemu embargo na izvoz bojnega materiala. Več tovornih avtov, natrpanih z bojnim materialom, je bilo ustavljenih ob belgijski meji. Vsi so se morali vrniti. Poročila, ki še niso bila potrjena, govorijo, da je Francija pozvala nadaljnje število rezervistov pod zastavo.

Jacques Doriot, vodja francoskih fašistov, je včeraj javno posvaril Hitlerja, da se bo vsa Francija dvignila kot celota, ako bo napadel Češkoslovaško. Doriot, bivši komunist in zupan v St. Denisu, pariškem predmestju, se je prelevil v fašista in ustanovil ljudsko stranko in tako postal vodja skrajne desničarske grupe.

Pariz, 14. sept.—Premier Daladier se je včeraj posvetoval s svojimi pristaši glede formiranja vlade narodne enotnosti, v kateri naj bi bile reprezentirane vse večje politične stranke. Vse stranke zunaj ljudske fronte — socialisti, komunisti in socialni radikalci, ki imajo večino v parlamentu — že dolgo urgirajo formiranje vlade narodne enotnosti. Edouard Herriot, predsednik nižje francoske zbornice, Pierre Flandin, Jean Mistler, predstavniki političnih grup zunaj ljudske fronte, so včeraj konferirali s premierjem. Pozneje so se oglasili v njegovem uradu reprezentantje nekaterih drugih strank.

Pariz, 14. sept.—Premier Daladier se je včeraj posvetoval s svojimi pristaši glede formiranja vlade narodne enotnosti, v kateri naj bi bile reprezentirane vse večje politične stranke. Vse stranke zunaj ljudske fronte — socialisti, komunisti in socialni radikalci, ki imajo večino v parlamentu — že dolgo urgirajo formiranje vlade narodne enotnosti. Edouard Herriot, predsednik nižje francoske zbornice, Pierre Flandin, Jean Mistler, predstavniki političnih grup zunaj ljudske fronte, so včeraj konferirali s premierjem. Pozneje so se oglasili v njegovem uradu reprezentantje nekaterih drugih strank.

Pariz, 14. sept.—Premier Daladier se je včeraj posvetoval s svojimi pristaši glede formiranja vlade narodne enotnosti, v kateri naj bi bile reprezentirane vse večje politične stranke. Vse stranke zunaj ljudske fronte — socialisti, komunisti in socialni radikalci, ki imajo večino v parlamentu — že dolgo urgirajo formiranje vlade narodne enotnosti. Edouard Herriot, predsednik nižje francoske zbornice, Pierre Flandin, Jean Mistler, predstavniki političnih grup zunaj ljudske fronte, so včeraj konferirali s premierjem. Pozneje so se oglasili v njegovem uradu reprezentantje nekaterih drugih strank.

Pariz, 14. sept.—Premier Daladier se je včeraj posvetoval s svojimi pristaši glede formiranja vlade narodne enotnosti, v kateri naj bi bile reprezentirane vse večje politične stranke. Vse stranke zunaj ljudske fronte — socialisti, komunisti in socialni radikalci, ki imajo večino v parlamentu — že dolgo urgirajo formiranje vlade narodne enotnosti. Edouard Herriot, predsednik nižje francoske zbornice, Pierre Flandin, Jean Mistler, predstavniki političnih grup zunaj ljudske fronte, so včeraj konferirali s premierjem. Pozneje so se oglasili v njegovem uradu reprezentantje nekaterih drugih strank.

Pariz, 14. sept.—Premier Daladier se je včeraj posvetoval s svojimi pristaši glede formiranja vlade narodne enotnosti, v kateri naj bi bile reprezentirane vse večje politične stranke. Vse stranke zunaj ljudske fronte — socialisti, komunisti in socialni radikalci, ki imajo večino v parlamentu — že dolgo urgirajo formiranje vlade narodne enotnosti. Edouard Herriot, predsednik nižje francoske zbornice, Pierre Flandin, Jean Mistler, predstavniki političnih grup zunaj ljudske fronte, so včeraj konferirali s premierjem. Pozneje so se oglasili v njegovem uradu reprezentantje nekaterih drugih strank.

Pariz, 14. sept.—Premier Daladier se je včeraj posvetoval s svojimi pristaši glede formiranja vlade narodne enotnosti, v kateri naj bi bile reprezentirane vse večje politične stranke. Vse stranke zunaj ljudske fronte — socialisti, komunisti in socialni radikalci, ki imajo večino v parlamentu — že dolgo urgirajo formiranje vlade narodne enotnosti. Edouard Herriot, predsednik nižje francoske zbornice, Pierre Flandin, Jean Mistler, predstavniki političnih grup zunaj ljudske fronte, so včeraj konferirali s premierjem. Pozneje so se oglasili v njegovem uradu reprezentantje nekaterih drugih strank.

Pariz, 14. sept.—Premier Daladier se je včeraj posvetoval s svojimi pristaši glede formiranja vlade narodne enotnosti, v kateri naj bi bile reprezentirane vse večje politične stranke. Vse stranke zunaj ljudske fronte — socialisti, komunisti in socialni radikalci, ki imajo večino v parlamentu — že dolgo urgirajo formiranje vlade narodne enotnosti. Edouard Herriot, predsednik nižje francoske zbornice, Pierre Flandin, Jean Mistler, predstavniki političnih grup zunaj ljudske fronte, so včeraj konferirali s premierjem. Pozneje so se oglasili v njegovem uradu reprezentantje nekaterih drugih strank.

Pariz, 14. sept.—Premier Daladier se je včeraj posvetoval s svojimi pristaši glede formiranja vlade narodne enotnosti, v kateri naj bi bile reprezentirane vse večje politične stranke. Vse stranke zunaj ljudske fronte — socialisti, komunisti in socialni radikalci, ki imajo večino v parlamentu — že dolgo urgirajo formiranje vlade narodne enotnosti. Edouard Herriot, predsednik nižje francoske zbornice, Pierre Flandin, Jean Mistler, predstavniki političnih grup zunaj ljudske fronte, so včeraj konferirali s premierjem. Pozneje so se oglasili v njegovem uradu reprezentantje nekaterih drugih strank.

Pariz, 14. sept.—Premier Daladier se je včeraj posvetoval s svojimi pristaši glede formiranja vlade narodne enotnosti, v kateri naj bi bile reprezentirane vse večje politične stranke. Vse stranke zunaj ljudske fronte — socialisti, komunisti in socialni radikalci, ki imajo večino v parlamentu — že dolgo urgirajo formiranje vlade narodne enotnosti. Edouard Herriot, predsednik nižje francoske zbornice, Pierre Flandin, Jean Mistler, predstavniki političnih grup zunaj ljudske fronte, so včeraj konferirali s premierjem. Pozneje so se oglasili v njegovem uradu reprezentantje nekaterih drugih strank.

Pariz, 14. sept.—Premier Daladier se je včeraj posvetoval s svojimi pristaši glede formiranja vlade narodne enotnosti, v kateri naj bi bile reprezentirane vse večje politične stranke. Vse stranke zunaj ljudske fronte — socialisti, komunisti in socialni radikalci, ki imajo večino v parlamentu — že dolgo urgirajo formiranje vlade narodne enotnosti. Edouard Herriot, predsednik nižje francoske zbornice, Pierre Flandin, Jean Mistler, predstavniki političnih grup zunaj ljudske fronte, so včeraj konferirali s premierjem. Pozneje so se oglasili v njegovem uradu reprezentantje nekaterih drugih strank.

Pariz, 14. sept.—Premier Daladier se je včeraj posvetoval s svojimi pristaši glede formiranja vlade narodne enotnosti, v kateri naj bi bile reprezentirane vse večje politične stranke. Vse stranke zunaj ljudske fronte — socialisti, komunisti in socialni radikalci, ki imajo večino v parlamentu — že dolgo urgirajo formiranje vlade narodne enotnosti. Edouard Herriot, predsednik nižje francoske zbornice, Pierre Flandin, Jean Mistler, predstavniki političnih grup zunaj ljudske fronte, so včeraj konferirali s premierjem. Pozneje so se oglasili v njegovem uradu reprezentantje nekaterih drugih strank.

Green spet napadel voditelje CIO

Dejal je, da so hinavci in sovražniki delavcev

Chicago, 14. sept.—William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je ponovno udaril po voditeljih Odbora za industrijsko organizacijo. Green je govoril na konvenciji Ameriške federacije vladnih uslužbencev v hotelu La Salle in bičal voditelje CIO kot hinavce in sovražnike delavcev.

"Voditelji CIO so mislili, da bodo uničili Ameriško delavsko federacijo z razkolom in podžiganjem sovraštva, a so se zmotili v svojih računih," je dejal Green. "Naša organizacija je danes močna in zedinjena, dočim je v nasprotnem taboru notranji konflikt. Kandidatje, ki jih je podpiral CIO, so bili poraženi. David L. Lewis, kandidat za zveznega senatorja v Marylandu, je bil tepen pri primarnih volitvah in zmagal je senator Millard E. Tydings. Ameriška delavska federacija je imela v svoji zgodovini že veliko bojov z razkolniki; toda je vselej zmagala. Zmagala bo tudi v sedanjih borbi z voditelji CIO. Ameriški delavci ne bodo imeli nobenega opravka s komunisti in njihovo filozofijo, ki je v nasprotju z ameriškim tradicijami."

Green je dalje rekel, da se je unija International Ladies Garment Workers uprla Lewisu. Unija tekstilnih delavcev je uničena, dočim ima Ameriška delavska federacija 5,000,000 članov in število stalno narašča.

Evropa na pragu nove vojne?

Nemški diplomatje v Moskvi se vračajo domov

Moskva, 14. sept.—Moskovski žurnal, napol uradno glasilo zunanega urada, piše, da se je svet pomaknil na rob nove vojne. Vojna nevarnost je danes večja nego je bila kdaj prej od l. 1918.

List kaže Anglijo kot državo, ki bolj pomaga kot ovira diktatorja Hitlerja v njegovih naporih, da prisili Češkoslovaško na kapitulacijo. Angleška diplomacija hoče, da Praga pristane na vse Hitlerjeve zahteve brez odpora, "čeprav te ogražajo teritorialno integralnost in politično neodvisnost Češkoslovaške."

Moskva, 14. sept.—Uradni krogi molčijo o razpletu konflikta med Češkoslovaško in Nemčijo, toda dejstvo, da so vsi uradniki nemškega poslanstva zapustili Moskvo in se vrnili v Berlin, smatrajo za značilno. V Moskvi so ostali le nekateri nižji uradniki, dočim so poslanik in drugi diplomatje odpotovali s svojimi ženami v Berlin.

Japonska obljubila pomoč Nemčiji

Tokio, 14. sept.—Zunanji urad je v svoji prvi izjavi o nemško-češki krizi opozoril komunistične aktivnosti in naglasil, "da je Japonska pripravljena pomagati Nemčiji in Italiji pri zatiranju komunizma." Predstavnik zunanega urada je dalje rekel, da se ne more odgovoriti direktno na vprašanje, ali bo Japonska prisločila na pomoč Nemčiji, če se bo ta zadržala v konflikta s Češkoslovaško zapletla v vojno s Francijo in Anglijo. Ako bo zahtevala potreba, bo Japonska vsestransko pomagala v boju proti kominterni, tudi z orožjem. Japonska, Nemčija in Italija so splošne s protikomunističnim paktom.

TOBAČNI MAGNATJE KUJEJO VELIKE PROFITE

Nesramno izkoriščanje delavcev in farmerjev

DELAVCI ODVISNI OD RELIFA

Washington.—Ameriška tobačna industrija se ponaša z dvema največjima ekstremoma: z velikanskimi profiti in nesramnim izkoriščanjem delavcev in tobačnih farmerjev.

Po poročilu zvezne borzne komisije so štiri velike tobačne družbe leta 1935 naredile \$83,449,000 profita, kar znaša več ko polovico toliko kakor so ameriški farmerji prejeli za vsa tobačni pridelek dotičnega leta in več kakor šestkrat toliko kakor so zaslužili tobačni delavci.

Te družbe so Reynolds & Co., American Tobacco, Liggett & Myers in Lorillard Co. V zadnjih petih letih je Reynolds kompanija izplačala \$1500 dividend na vsakega svojega delavca.

Leta 1933, v dobi največje krize, je George Washington Hill, predsednik American Tobacco Co., prejel plače in bonusa \$1,384,037, kar znaša \$24,693.02 na teden. Poleg tega pa je spravil v svoj žep tudi masne dividende. Če bi bil on plačal svoje delavce po deset dolarjev na teden, kar je več kakor pa znaša povprečni zaslužek tobačnih delavcev, bi mu bilo ostalo še \$12,500 na teden za osebne potrebe. Z drugo besedo: sam predsednik te družbe je prejel dvakrat več plače in bonusa kakor pa vsi njegovi delavci!

Leta 1935 so ameriški tobačni magnatje prejeli za cigarete \$637,818,000. V mezdah so delavcem izplačali \$13,818,000, profiti samo štirih največjih družb pa so znašali—kot že prej omenjeno—\$83,449,000.

Leta 1933 je znašal povprečni letni zaslužek delavcev v tobačnih tovarnah \$613. Toda v tem "visokem" zaslužku so vključene tudi plače v unijah tovarnah, ki so precej večje kakor pa v tovarnah prej omenjenih štirih družb.

Lansko leto je bil relifni administrator Harry Hopkins informiran, da je mnogo delavcev teh družb na relifu. Odredil je preiskavo, ki je dognala neznačilne razmere: valed mizerne plače so se ti delavci rešili fiktivnega stradanja le z—relifom. V Virginiji in North Carolini je znašal povprečni letni zaslužek družin—ne posameznih cigaretnih delavcev—komaj \$144 na leto. Le 12% družin je zaslužilo v cigaretnih fabrikah v teh dveh državah po \$300 na leto.

Zdej pa primerjajte ta kulijski zaslužek z velikanskimi profiti, ali pa s plačo in bonusom G. W. Hilla, predsednika American Tobacco Co.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year...

Člani glasilo po dopisni... Glasilo je namenjeno za vse slovenske delavce...

Chicago, Illinois

Glasovi iz naselbin

Vrane si ne izključujejo oči!

Johnstown, Pa. — Dne 8. sept. je tukajšnji list Tribune poročal o zadevi "našega" župana D. J. Shieldsa...

Shields, kakor so poročali časopisi, je bil pred jeklarsko stavko v zelo slabem finančnem položaju...

Prisna delavska politika že od nekdaj bazira na delavskih interesih. Delavstvo v Evropi to potrjuje že desetletja...

Ameriška delavska federacija se še danes drži svoje stare, črvice in nesmiselne taktike, da se obesa za rep kapitalistični republikanski in kapitalistični demokratični stranki...

John Langerholc, 82.

Velik mladinski koncert

West Park, O. — Velik skupni koncert združenih mladinskih pevskih zborov se vrši v nedeljo, dne 18. sept. v Slovenskem narodnem domu na St. Clair ave.

Nastopilo bo sedem zborov posamezno in skupno. Peli bodo le nove pesmi, ki jih dosedaj še niste slišali...

Zbor Zvončki v West Parku se je ustanovil šele pred šestimi meseci. In kot najmlajši zbor, bo nastopil prvi s krasnimi pesmicami.

Delavska stranka — izvzemaj v nekaterih državah: Minnesota, Wisconsin, New York etc. — mora torej čakati. Čakati mora toliko časa, da se sporazumeje voditelji unij CIO in ADF...

Prosveta je obvezana, da podpira in zagovarja le ona delavska politična gibanja, ki iskreno delujejo za omenjeno stranko.

Willard, Wis. — Le malokdaj čitamo v Prosveti dopise iz Willarda, ne vem kje tiči vzrok. Menda pač vsak rajši čita kot piše in k tem se tudi jaz pristevam...

F. Knafec, 267.

Poročilo s farme

Willard, Wis. — Le malokdaj čitamo v Prosveti dopise iz Willarda, ne vem kje tiči vzrok. Menda pač vsak rajši čita kot piše...

Sleherni dopisnik se pritožuje nad depresijo. Tudi mi na farmah smo zelo prizadeti vsled depresije, dela pa imamo seveda vedno dovolj, če preveč, kajti farmar dela dolgo ure, ne dobi pa plačano za svoje delo...

Delavci in farmarji! Pred nami so volitve, zato pazimo, komu bomo oddali naše glasove. Oddajmo jih mozem, ki bodo zastopali nas delavce in farmarje!

Kar se tiče letine, letos ne bo preslaba, le da ne bi bilo toliko dežja, ki smo ga imeli letos poplavo preveč. Zadnje dni je zelo deževalo in napravilo dosti škode zlasti po nižinah...

Peter Belay in žena.

Razno iz Bridgeporta

Bridgeport, O. — Dne 7. septembra je v svojem domu nad bližnjim Bartonom preminila naša Mary Primožič, članica društva št. 562 na Bartonu. Bolehala je več let na vodenici in bila je večkrat v bolnišnici...

Pokojna Mary je bila napredna žena, rada je vselej podpirala napredne stvari in liste. Primožičevi lastujejo lep in obširen prostor ob glavni cesti in imajo gosolinsko postajo ter gostilno, ki dobro uspevata, kar jim lahko omogoča dobro življenje...

Piketi se zabavajo s izganjanjem kart pred neko trgovino v San Franciscu, kjer je unija ADF okleala stavko.

stor ob glavni cesti in imajo gosolinsko postajo ter gostilno, ki dobro uspevata, kar jim lahko omogoča dobro življenje, ampak vmes pride bolezen in nato smrt. Pokojna je bila doma od Tolmina na Primorskem in je bila stara 55 let...

Dne 10. septembra sem obiskal rojake v več naselbinah in bližnji West Virginiji v svrhu agitacije za JSZ in ostalih naših delavskih ustanov. Kadar grem na agitacijo, agitiram za vse, kar je koristnega za delavsko gibanje in SNPJ...

Na poti sem srečal osebo, ki je izrazil svoje mnenje o vzroku depresije, o strojih itd. Seveda se človek ne mara pričakati na cesti, vendar lahko povem, da je tista oseba slabo zadela vzroke. Na milijone je takih, zato mizerije ne bo konec...

Barbič je začel z dolgimi dopisi. Boš videl, kako bodo "kikali". Sem vedel, da s tistimi kratkimi dopisi ne bo daleč prišel. Ali je videl, da so ga začele šele dame "pucati". Glede pleše pa naj se nikar ne "kimra", saj bo kmalu imel tovariša v moji osebi...

Barbič je začel z dolgimi dopisi. Boš videl, kako bodo "kikali". Sem vedel, da s tistimi kratkimi dopisi ne bo daleč prišel. Ali je videl, da so ga začele šele dame "pucati". Glede pleše pa naj se nikar ne "kimra", saj bo kmalu imel tovariša v moji osebi...

Pretekli petek zvečer smo poslušali radijski program soc. Zarje iz Clevelanda in Barbičev trio. Poročali so, da bodo nastopili na eni najmočnejših postaj, so pa menda nastopili na eni najmanjših, kajti mnogi sploh niso mogli dobiti programa...

Na poti sem srečal osebo, ki je izrazil svoje mnenje o vzroku depresije, o strojih itd. Seveda se človek ne mara pričakati na cesti, vendar lahko povem, da je tista oseba slabo zadela vzroke. Na milijone je takih, zato mizerije ne bo konec...

Barbič je začel z dolgimi dopisi. Boš videl, kako bodo "kikali". Sem vedel, da s tistimi kratkimi dopisi ne bo daleč prišel. Ali je videl, da so ga začele šele dame "pucati". Glede pleše pa naj se nikar ne "kimra", saj bo kmalu imel tovariša v moji osebi...

Proslave dneva SNPJ v Detroitu so se od tu udeležili Frank Wočko in žena in Leo Grčar ter Mary Straus. Povedali so, da je bila proslava sijajna.

Zvezde živijo

Ce brskamo po zgodovini zvezdoslovja preiskujemo, kaj so razna ljudstva predob storila za razvoj te znanosti, se vedno znova čuditi znanju o zvezdnem nebu — ga pokazali stari Babilonci, Arabci, Grki, praprebivalci Južne Amerike. Sprito da ta ljudstva še niso imela nobenih tehničnih optičnih pripomočkov, je naravnost netiljivo, kako dobro so znali opazovati astronomij in kako nazorna je bila njihova stava o poteh planetov ter Meseca in o zvezdoslovju. Srednjeveški astronomi so tem pogledu daleč zadaj. Skoraj ni noben pojav na zvezdnem nebu, o katerih bi niti deli že stari, kolikor se dajo pač zaslediti prostim očesom. Samo v nekem primeru je visoka opazovalna sposobnost popolnoma vedela. Zvezdoslovci starega veka namreč opazili, da je mnogo stanic, tako zvalih manjših zvezd, ki morejo v nekoliko dnevih ali tednih periodično in prav spreminjati svojo svetlost. Čudno je, da ostalo to dejstvo stoletja prikrilo in dale dobe renesance. Šele vzhodnoafrijskem škemu učenjaku, Davidu Fabriciju, je odkriti prvo spreminljivo zvezdo. S tem je babilonci ustanovil tisti del astronomije, ki mu današnji zvezdoslovci posvečajo raj večino svojega truda.

V ozvezdju Kita je svetla zvezda, ki jo imenujejo "Mira Ceti", "Čudež Kita" avg. 1596 je opazil Fabricius v tem ozvezdju jarko rdečo zvezdo drugega reda, ki je močno navzlic bližnjemu Mesecu. Te zvezde bil opazil noben zvezdoslovec pred njim sledoval jo je zato v nadaljnjih tednih opazil, da postaja čedalje manj svetla. V tobru istega leta je povsem izgnila. Takrat še ni bilo daljnogledov, da bi jo mogel razločiti zasledovati še dalje. Toda to, da je zvezda izgnila, je bila za tedanje čase ta novost in posebnost, da je Fabricius o takoj pisal Keplerju. Še večje pa je bilo njegovo začudenje, ko se je v februarju 1609 zvezda spet pojavila, naraščala po svetlosti tem pa postajala spet slabotnejša, dokler znova izgnila. Od tistega časa jo astronomi redno zasledujejo in s tem se je začelo raziskovanje spreminljivih zvezd.

Zanimanje zvezdoslovcem za spreminjajoče zvezde je postalo kmalu tako veliko, da je menilo odkritje novega objekta prav tako vo kakor odkritje repatice ali nove zvezde. Ko je za znanosti prišla na pomoč fotografija, so se nova odkritja zvezd pomnožila na stotine in med zvezdnarji se je pravo tekmovalstvo, katerega jih bo več od prvotno so imeli rekord v tem pogledu. Američani, danes pa ga ima sonneberska družina berlinske vseučiliške zvezdarne, v zadnjih letih sama odkrila nad 2000 manjših zvezd. Veliki katalog teh zvezd ga izdaja ta zvezdarina vsako leto, obsega manj nego 2000 spreminljivk.

Njih svetlost vedno znova natančno preiskujejo in določajo njih svetlobno krivuljo, krivuljo, ki ponazoruje naraščanje in padanje svetlobe. Mnoge izmed teh krivulj so pravno matematično enakomerne. Pri takem opazovanju se potem pogosto kaže, da nastajajo po neki vrsti sončnih in svetovnem prostoru. Stalnice so pač ta sonca kakor naše sonce in imajo mnoge tako planete in trabante kakor naše sonce, ki je lahko domnevati, da zakrivajo ti traji ta sonca našim pogledom. To se dogaja takšno točnostjo, da je mogoče mrk v svetlosti napovedati na minuto.

Niso pa vse spreminjajoče zvezde spreminjajoče v zavoljo mrka te vrste. Mnoge med njimi željo v svojih svetlobnih krivuljah različno so prav tako redne, a se ne dajo razložiti tem, da bi zvezdo zakrila druga zvezda. Te spremembe se dogode tudi v nekoliko urah dnevih in tu smemo upravičeno domnevati, vzrok v zvezdi sami. Danes menijo astronomi da takšne zvezde "utrpijo". Zvezde so opazili zračne plinske krogle. Zdi se, da mnoge kroglje nimajo vedno iste prostornine, tem da se periodično napihujejo in krčijo. Videti kakor da bi bila takšna zvezda živo bitje, ki diha. To utrpanje je nedvomno dokaz, da naravne sile v stalnici v neprestanem delujejo. Izžarjevanje energije in spreminjanje gibe, razpadanje atomov in njihova gradnja, izguba temperature in proizvajanje temperature, vsi ti različni fizikalni in kemijski delujejo drug z drugim in drug proti drugemu ter vsiljujejo zvezdi neki življenjski ritmi. Zvezde niso vendar nič drugega nego ogromni laboratoriji, v katerih dela narava s svojimi silami poskuse. Zato se ne smemo čuditi, fiziki in astronomi te laboratorije neoprestano proučujejo, da bi se pri tem kaj novega naučili. Spreminjajoče zvezde so tu posebno ugodni zovalni predmeti, kajti v njih se učinki mičnih sil kažejo v nihanju svetlobe. Med mi pozpamo takšne, ki spreminjajo svojo svetlost vimi tudi zvezda, ki spreminjajo svojo svetlost pravi izdatno že v teku dveh ur. Ta zvezda je v skupini Vodnarja in jo je pred štirimi leti v Sonnebergu odkril mladi zvezdoslovec J. J. Jensch.

Po razpravi dr. M. Richterja...

Naval delavskincev na mestno hišo v New Yorku. Čez 5000 promilcev se je priglasiło, ko je mestna uprava naznanila, da potrebuje 500 delavcev.

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA izdaja svoje publikacije in se posveča list Prosveta in korist, ter potrebuje agitacijo svojih idej. Naloga je v stva in za propagando svojih idej. Vselej propagando drugih podpornih organizacij. Tudi znanstvena in obširna svojih idej. Tudi znanstvena in obširna svojih idej. Tudi znanstvena in obširna svojih idej.

